

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0198/2010

10. 6. 2010

*****I**
ZPRÁVA

o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu na tlumočení
a překlad při trestním řízení
(00001/2010 – C7-0005/2010 – 2010/0801(COD))

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpravodajka: Sarah Ludford

Vysvětlivky k označení legislativních postupů

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

Pozměňovací návrhy k návrhu aktu

V pozměňovacích návrzích Parlamentu je pozměněný text zvýrazněn **tučnou kurzivou**. Zvýraznění *normální kurzivou* je upozorněním pro technická oddělení a označuje části návrhu aktu, u nichž je navržena oprava, a má sloužit k usnadnění vypracování konečného znění (např. zjevné chyby nebo vynechání textu v některé jazykové verzi). Tyto navržené opravy podléhají dohodě příslušných oddělení.

V záhlaví každého pozměňovacího návrhu k existujícímu aktu, který má být návrhem aktu pozměněn, je na třetím řádku uveden návrh aktu a na čtvrtém řádku ustanovení aktu, kterého se pozměňovací návrh týká. Převzaté části ustanovení existujícího aktu, které Parlament hodlá změnit, zatímco návrh aktu tento úsek nezmění, jsou označeny **tučně**. Případné vypuštění takovýchto úseků se označuje [...].

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	16
POSTUP	19

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

**o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu na tlumočení a překlad při trestním řízení
(00001/2010 – C7-0005/2010 – 2010/0801(COD))**

(Řádný legislativní postup: první čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na podnět skupiny členských států (00001/2010),
 - s ohledem na čl. 76 písm. b) a čl. 82 odst. 2 druhý pododstavec písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie, na jejichž základě byl tento podnět předložen Parlamentu (C7-0005/2010),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 a 15 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na návrh Komise (KOM(2010)0082), který si klade stejný legislativní cíl,
 - s ohledem na odůvodněná stanoviska zaslaná jeho předsedovi vnitrostátními parlamenty ohledně souladu tohoto podnětu s zásadou subsidiarity,
 - s ohledem na články 44 a 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A7-0198/2010),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

**POSTOJ EVROPSKÉHO PARLAMENTU
V PRVNÍM ČTENÍ***

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o právu na tlumočení a překlady v trestním řízení

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 2 písm. b) této smlouvy,

■

s ohledem na podnět Belgického království, Spolkové republiky Německo, Estonské republiky, Španělského království, Francouzské republiky, Italské republiky, Lucemburského velkovévodství, Maďarské republiky, Rakouské republiky, Portugalské republiky, Rumunska, Finské republiky a Švédského království¹,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem²,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská unie si stanovila cíl vytvořit a udržovat prostor svobody, bezpečnosti a práva. Podle závěrů Evropské rady ze zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999, a zejména bodu 33 těchto závěrů, by měla být zásada vzájemného uznávání základním kamenem soudní spolupráce v občanských i trestních věcech v rámci ■ Unie, *protože posílené vzájemné uznávání soudních rozhodnutí a rozsudků a nezbytné sblížení právních předpisů by usnadnilo spolupráci mezi orgány a soudní ochranu práv jednotlivců.*
- (2) Dne 29. listopadu 2000 Rada v souladu se závěry zasedání v Tampere přijala program opatření k uplatňování zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech³. V úvodu programu je uvedeno, že cílem vzájemného uznávání je „posílit spolupráci mezi členskými státy, ale rovněž zlepšit ochranu práv jednotlivce“.
- (3) Uplatňování zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech předpokládá, že členské státy mají důvěru v systémy trestního soudnictví ostatních členských států. Rozsah uplatňování zásady vzájemného uznávání závisí do značné míry na řadě parametrů, mezi něž patří mechanismy na ochranu práv podezřelých a společné minimální normy nezbytné pro snazší uplatňování zásady vzájemného uznávání.

² Stanovisko (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku.)

³ Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 10.

- (4) Vzájemné uznávání může účinně fungovat pouze v prostředí vzájemné důvěry, kdy justiční orgány i všichni účastníci trestního řízení považují rozhodnutí justičních orgánů jiných členských států za rovnocenná rozhodnutím orgánů vlastních členských států, což vyžaduje nejen důvěru v přiměřenost právních norem partnerů, ale i důvěru v to, že uvedené normy budou správně uplatňovány.
- (4a) **Článek 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (ECHR) a článek 47 Listiny základních práv EU zakotvují právo na spravedlivý proces. Článek 48 Listiny zaručuje dodržování práva na obhajobu. Tato směrnice respektuje tato práva a musí být odpovídajícím způsobem prováděna.**
- (5) Ač jsou členské státy stranami ECHR, zkušenost ukázala, že tato skutečnost sama o sobě nezaručuje vždy dostatečnou úroveň důvěry v systémy trestního soudnictví jiných členských států.
- (5a) **Posílení vzájemné důvěry vyžaduje konzistentnější uplatňování práv a záruk stanovených v článku 6 ECHR. Vyžaduje rovněž, aby se pomocí této směrnice a jiných opatření v rámci Evropské unie dále rozvíjely minimální normy stanovené v ECHR a v Listině základních práv EU.**
- (6) Ustanovení čl. 82 odst. 2 Smlouvy upravuje stanovení minimálních pravidel platných v členských státech pro usnadnění vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a policejní a justiční spolupráce v trestních věcech s přeshraničním rozměrem. V čl. 82 odst. 2 druhém pododstavci písm. b) se uvádějí „práva osob v trestním řízení“ jako jedna z oblastí, v nichž by mohla být minimální pravidla stanovena.
- (7) Společná minimální pravidla by měla vést k posílení důvěry v systémy trestního soudnictví všech členských států, což by mělo vést k účinnější justiční spolupráci v atmosféře vzájemné důvěry. Taková společná minimální pravidla by se měla vztahovat na tlumočení a překlad v trestním řízení.
- (7a) **Dne 30. listopadu 2009 přijala Rada cestovní mapu pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení¹. Cestovní mapa vyzývá k postupnému přijetí opatření týkajících se práva na tlumočení a překlad (opatření A), práva na informace o právech a informace o obvinění (opatření B), práva na právní poradenství a právní pomoc (opatření C), práva na komunikaci s příbuznými, zaměstnavateli a konzulárními úřady (opatření D) a zvláštní záruky pro podezřelého či obviněného, který je zranitelný (opatření E).**
- (7b) **Ve Stockholmském programu přijatém dne 10. prosince 2009 Evropská rada cestovní mapu uvítala a učinila ji součástí tohoto programu (bod 2.4.). Evropská rada zdůraznila, že tato cestovní mapa není vyčerpávající, a vyzvala Komisi, aby posoudila další prvky minimálních procesních práv obviněných a podezřelých a vyhodnotila, zda je třeba se v zájmu podpory lepší spolupráce v této oblasti zabývat dalšími otázkami, jako je například presumpce nevinny.**

¹ Úř. věst. C 205, 4.12.2009, s. 1.

- (7c) *Tato směrnice se týká opatření A cestovní mapy. Stanovuje minimální společné normy, které je třeba uplatňovat v oblasti tlumočení a překladu při trestním řízení s cílem posílit vzájemnou důvěru mezi členskými státy.*
- (7d) *Tato směrnice vychází z návrhu rámcového rozhodnutí Rady o právu na tlumočení a překlad podstatných dokumentů v trestním řízení, který Komise předložila v červenci 2009, a z návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení, který Komise předložila v březnu 2010².*
- (8) Právo na tlumočení a překlad pro ty osoby, jež nerozumějí jazyku trestního řízení, je zakotveno v článku 6 EHCR, **jak jej vykládá judikatura** Evropského soudu pro lidská práva. Tato směrnice usnadňuje uplatňování těchto práv v praxi. Proto se tato směrnice zaměřuje na zajištění práva podezřelého nebo obviněného na tlumočení a na překlad při trestním řízení v zájmu ochrany jeho práva na **spravedlivý proces**.
- (9) Práva stanovená v této směrnici by se měla vztahovat rovněž na **výkon** evropského zatýkácího rozkazu v mezích určených touto směrnicí, **jakožto jeho nezbytná doprovodná opatření**. Vykonávající členské státy by měly poskytnout tlumočení a překlad ve prospěch vyžádané osoby, která nerozumí jazyku řízení nebo tímto jazykem nemluví, a nést náklady s tím spojené.
- (9a) *V některých členských státech mohou být relativně malé přestupky, například dopravní přestupky spáchané ve velkém rozsahu, potrestány uložením sankce jiným příslušným orgánem než soudem příslušným pro trestní věci, např. po dopravní kontrole. V takových situacích by nebylo rozumné požadovat, aby příslušné orgány byly schopny poskytnout veškerá práva podle této směrnice. V členských státech, jejichž právo umožňuje uložení sankce za drobné přestupky jiným orgánem než soudem s příslušností v trestních věcech, přičemž tato sankce může být předmětem opravného prostředku podaného k takovému soudu, se tato směrnice proto uplatní výhradně na řízení o tomto opravném prostředku před uvedeným soudem.*
- (10) Tato směrnice by měla zajistit **bezplatnou a přesnou jazykovou pomoc, jež umožní podezřelým a obviněným, kteří nemluví jazykem trestního řízení nebo tomuto jazyku nerozumí, plně uplatnit právo na vlastní obhajobu a zajistit spravedlivé řízení**.
- (10a) *Tlumočení pro podezřelého nebo obviněného by mělo být zajištěno neprodleně. V některých případech může uplynout určitá doba, než je tlumočení zajištěno, aniž by to však znamenalo porušení požadavku na neprodlené zajištění tlumočení, je-li tato doba za daných okolností přiměřená.*
- (10b) *Komunikace mezi podezřelým nebo obviněným a jeho právním zástupcem by měla být tlumočena v souladu s ustanoveními této směrnice. Podezřelý nebo obviněný by měl mít mimo jiné možnost vysvětlit svému právnímu zástupci vlastní verzi*

¹ KOM(2009) 338, 8.3.2009.

² KOM (2010) 0082.

událostí, poukázat na tvrzení, s nimiž nesouhlasí, a upozornit jej na skutečnosti, jichž by mělo být použito pro jeho obhajobu.

- (10c) *S cílem umožnit přípravu obhajoby by komunikace mezi podezřelým nebo obviněným a jeho právním zástupcem v přímé souvislosti s výsledkem či jednáním v rámci řízení nebo podáním odvolání či jiných procesních úkonů, např. žádost o stanovení kauce, měla být tlumočena, pokud je to třeba pro zajištění spravedlivého řízení.*
- (10d) *Členské státy by měly zajistit, aby byl zaveden postup či mechanismus pro zjištění, zda podezřelý nebo obviněný rozumí jazyku trestního řízení, zda tímto jazykem mluví a zda potřebuje pomoc tlumočnicka. Takový postup či mechanismus předpokládá, že příslušný orgán jakýmkoli vhodným způsobem ověří, zda podezřelý nebo obviněný rozumí jazyku trestního řízení, zda tímto jazykem mluví a zda potřebuje pomoc tlumočnicka, mimo jiné konzultací s podezřelým nebo obviněným.*
- (10e) *Tlumočení a překlad v rámci provádění této směrnice by měly být zajištěny v rodném jazyce podezřelého nebo obviněného nebo v jakémkoli jiném jazyce, kterému rozumí a který mu umožní plně uplatnit právo na obhajobu a zaručí spravedlivé řízení.*
- (10f) *Dodržení práva na tlumočení a překlad obsaženého v této směrnici by nemělo být na úkor jakéhokoli jiného procesního práva poskytnutého podle vnitrostátních právních předpisů.*

■

(11a) *Členské státy by měly zajistit, aby mohla být provedena kontrola přesnosti poskytovaného tlumočení a překladu, pokud jsou příslušné orgány upozorněny na určitý případ.*

(12) *Podezřelý nebo obviněný nebo osoba, vůči které probíhá řízení týkající se výkonu evropského zatýkacího rozkazu, by měla mít právo napadnout rozhodnutí, že tlumočení není zapotřebí, v souladu s postupy ve vnitrostátním právu. Toto právo neukládá členským státům povinnost stanovit zvláštní mechanismus nebo stížnostní postup, v němž lze takové rozhodnutí napadnout, a nemělo by se týkat lhůt pro výkon evropského zatýkacího rozkazu.*

(12a) *V případě, že je kvalita tlumočení shledána nedostatečnou pro zaručení práva na spravedlivý proces, příslušné orgány by měly být schopny nahradit jmenovaného tlumočnicka.*

■

(14) *Povinnost zajistit péči podezřelým nebo obviněným, kteří se mohou octnout ve znevýhodněném postavení, zejména kvůli tělesnému postižení, které ovlivňuje jejich schopnost účinné komunikace, přispívá k nestrannému výkonu spravedlnosti. Orgány činné v trestním řízení by proto měly zajistit, aby tyto osoby mohly účinně uplatňovat práva stanovená touto směrnicí, například tím, že tyto orgány věnují*

pozornost veškerým potenciálním omezením, která ovlivňují schopnost dotyčných osob sledovat průběh řízení a dorozumět se, a přijímají vhodná opatření k zajištění těchto práv.

- (14a) *Při využívání videokonferencí pro tlumočení na dálku by se příslušné orgány mohly opírat o nástroje, které byly vyvinuty v rámci evropské e-justice (např. informace o soudech vybavených zařízením či příručky pro videokonference).*
- (14b) *Tato směrnice by měla být vyhodnocena na základě získaných praktických zkušeností. V případě potřeby by měla být upravena tak, aby posílila záruky, jež stanoví.*
- (15) Pro zajištění spravedlivého řízení je nezbytné, aby v *souladu s ustanoveními této směrnice* byly podezřelému nebo obviněnému přeloženy podstatné dokumenty nebo alespoň jejich *relevantní* pasáže. Některé písemnosti by měly být *pro tento účel* vždy považovány za podstatné dokumenty, jež je *proto* třeba přeložit, jako například rozhodnutí o omezení osobní svobody dané osoby, obžaloba či obvinění a veškerá soudní rozhodnutí. *Je na orgánech členských států, aby na základě vlastního návrhu nebo na žádost podezřelého nebo obviněného nebo jeho právního zástupce rozhodly, které další dokumenty jsou podstatné pro zajištění spravedlivého řízení, a měly by být proto rovněž přeloženy.*

- (16a) *Členské státy by měly usnadnit přístup k vnitrostátním databázím soudních překladatelů a tlumočnicků, pokud takové databáze existují. Zvláštní pozornost by se v této souvislosti měla věnovat zajištění přístupu ke stávajícím databázím přes portál e-justice, jak je uvedeno v akčním plánu v oblasti evropské e-justice ze dne 27. listopadu 2008¹.*
- (16b) *Tato směrnice by měla stanovit minimální pravidla. Členské státy by měly mít možnost práva stanovená touto směrnicí rozšířit s cílem poskytovat vyšší úroveň ochrany také v situacích, jimiž se tato směrnice výslovně nezabývá. Úroveň ochrany by nikdy neměla být nižší než normy stanovené Evropskou úmluvou o lidských právech nebo Listinou základních práv EU v souladu s tím, jak je vykládá judikatura Evropského soudu pro lidská práva nebo Soudního dvora Evropské unie.*

- (18) Ustanovení této směrnice, *kteřá* odpovídají právům zaručeným *ECHR nebo Listinou by měla být vykládána a* prováděna v souladu s těmito právy, jak jsou *rozvinuta v příslušné judikatuře* Evropského soudu pro lidská práva a *Soudního dvora Evropské unie*.
- (19) Jelikož cíle této směrnice, totiž dosažení společných minimálních norem, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu

¹ Úř. věst. C 75, 3.3.2009, s. 1.

rozsahu a účinků navrhovaného opatření lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity uvedenou a vymezenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné.

- (19a) *V souladu s článkem 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámily Spojené království a Irsko své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.*
- (19b) *V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice není pro Dánsko závazná ani použitelná.*

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1 Oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví pravidla pro právo na tlumočení a na překlad při trestním řízení a při řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu.
2. Tato práva má každý od okamžiku, kdy jej příslušné orgány členských států uvědomí o tom, *at' už prostřednictvím úředního oznámení či nikoli*, že je podezřelý nebo obviněný ze spáchání trestného činu, až do okamžiku ukončení řízení, čímž se má na mysli konečné rozhodnutí o tom, zda daný podezřelý nebo obviněný uvedený trestný čin spáchal, *včetně případného odsouzení a rozhodování o opravném prostředku.*
3. *V členských státech, jejichž právo umožňuje uložení sankce za drobné přestupky jiným orgánem než soudem s příslušností v trestních věcech, přičemž tato sankce může být předmětem opravného prostředku podaného k takovému soudu, se tato směrnice uplatní výhradně na řízení o tomto opravném prostředku před uvedeným soudem.*
- 3a. *Touto směrnicí nejsou dotčena pravidla vnitrostátního práva týkající se přítomnosti právního zástupce v kterékoli fázi trestního řízení, ani pravidla vnitrostátního práva týkající se práva podezřelého či obviněného na přístup k dokumentům v trestním řízení.*

Článek 2 Právo na tlumočení

1. Členské státy zajistí, aby podezřelému nebo obviněnému, který nerozumí jazyku trestního řízení nebo tímto jazykem nemluví, bylo **bez prodlení** poskytnuto tlumočení **■** v trestním řízení před orgány činnými v trestním řízení, mimo jiné během policejního výslechu, při všech soudních jednáních a při všech nezbytných předběžných jednáních **■**.

- 1a. *Členské státy zajistí, aby v případech, kdy je to nezbytné pro zajištění spravedlivého řízení, bylo dostupné tlumočení komunikace mezi podezřelým či obviněným a jeho právním zástupcem, která je v přímé souvislosti s výsledkem či jednáním v rámci řízení nebo podáním odvolání či jiných procesních žádostí. S cílem umožnit přípravu obhajoby by komunikace mezi podezřelou či obviněnou osobou a jejím právním zástupcem v přímé souvislosti s výsledkem či jednáním v rámci řízení nebo podáním odvolání či jiných procesních žádostí, jako např. o stanovení kauce, měla být tlumočena, pokud je to potřebné pro zajištění spravedlivého řízení.*
2. *Právo na tlumočení se vztahuje i na pomoc osobám s poruchou sluchu nebo řeči.*
3. Členské státy zajistí, aby *byl zaveden postup nebo mechanismus pro zjištění*, zda podezřelý nebo obviněný rozumí jazyku trestního řízení a zda tímto jazykem mluví a zda potřebuje pomoc tlumočnicka .
4. Členské státy zajistí, aby *měl* v souladu s *postupy vnitrostátního práva podezřelý nebo obviněný právo zpochybnit rozhodnutí shledávající*, že tlumočení není zapotřebí, *a v případech, kdy byly tlumočení či překlad poskytnuty, možnost podat stížnost na kvalitu tlumočení, nepovažuje-li ji za dostatečnou pro zaručení spravedlivého řízení.*
- 4a. *Ve vhodných případech může být využita technologie typu videokonferencí či telefonické nebo internetové komunikace, za předpokladu, že fyzická přítomnost tlumočnicka není nezbytná pro zaručení spravedlivého řízení.*
5. V případě řízení o výkonu evropského zatýkácího rozkazu vykonávající členský stát zajistí, aby každé osobě, která je předmětem tohoto řízení a nerozumí jazyku tohoto řízení nebo jím nemluví, poskytly jeho příslušné orgány tlumočení v souladu s tímto článkem.
- 5a. *Tlumočení, které se poskytuje na základě tohoto článku, je dostatečně kvalitní pro zaručení spravedlivého řízení, zejména tím, že zajistí, aby obžalovaný či obviněný rozuměl trestnímu řízení, které je proti němu vedeno, a mohl vykonávat své právo na obhajobu.*

Článek 3

Právo na překlad podstatných dokumentů

1. Členské státy zajistí, aby podezřelému nebo obviněnému, který nerozumí jazyku daného trestního řízení, byl v *přiměřené lhůtě* poskytnut *písemný* překlad všech podstatných dokumentů , které *jsou podstatné pro zajištění toho, aby byl schopen vykonávat své právo na obhajobu, a pro zaručení spravedlivého řízení* .
2. Mezi podstatné dokumenty patří alespoň rozhodnutí o omezení osobní svobody , obžaloby či obvinění a veškerá soudní rozhodnutí .
3. *Příslušné orgány rozhodnou případ od případu, které další dokumenty jsou podstatné.* Podezřelý nebo obviněný či jeho právní zástupce mohou *za tímto účelem* podat odůvodněnou žádost .

- 3a. *V podstatných dokumentech se nemusí překládat ty pasáže, které nejsou relevantní pro to, aby podezřelý či obviněný rozuměl trestnímu řízení, které je proti němu vedeno.*
4. Členské státy zajistí, aby **měl** v souladu s *postupy vnitrostátního práva podezřelý nebo obviněný právo zpochybnit rozhodnutí shledávající, že překlad není zapotřebí, a v případech, kdy byl překlad poskytnut, měl možnost podat stížnost na kvalitu překladu, nepovažuje-li ji za dostatečnou pro zaručení spravedlivého řízení.*
5. V případě řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu vykonávající členský stát zajistí, aby každé osobě, která je předmětem tohoto řízení a nerozumí jazyku, v němž je evropský zatýkací rozkaz vyhotoven nebo do něhož byl vydávajícím členským státem přeložen, poskytly jeho příslušné orgány *písemný překlad* tohoto dokumentu.
6. *Jakožto výjimka z obecných pravidel stanovených v odstavcích 1, 2, 3 a 5 může být namísto písemného překladu případně poskytnut ústní překlad nebo ústní shrnutí obsahu podstatných dokumentů podle tohoto článku, pokud tímto ústním překladem či ústním shrnutím není dotčen spravedlivý průběh řízení.*
7. *Vzdání se práva na překlad dokumentů podle tohoto článku by mělo splňovat tyto požadavky: podezřelému či obviněnému bylo poskytnuto právní poradenství nebo byl jiným způsobem plně informován o následcích tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí vzdát se práva na překlad bylo jednoznačné a bylo učiněno dobrovolně.*
- 7a. *Překlad poskytovaný na základě tohoto článku je dostatečně kvalitní pro zaručení spravedlivého řízení, zejména tím, že zajistí, aby obžalovaný či obviněný rozuměl trestnímu řízení, které je proti němu vedeno, a mohl vykonávat své právo na obhajobu.*

Článek 4

Náklady na tlumočení a překlad

Členské státy hradí náklady na tlumočení a překlad vzniklé při uplatňování článků 2 a 3 bez ohledu na výsledek řízení.

Článek 5

Kvalita tlumočení a překladu

1. Členské státy přijmou konkrétní opatření k zajištění **kvality** poskytovaného tlumočení a překladu *odpovídající požadavkům čl. 2 odst. 6 a čl. 3 odst. 8.*
2. *Aby podpořily kvalitu tlumočení a překladu a účinný přístup k těmto službám, členské státy učiní kroky směřující k zavedení registru či registrů řádně kvalifikovaných nezávislých překladatelů a tlumočnicků. Jakmile budou tyto registry či tento registr zavedeny, měly by být zpřístupněny právním zástupcům a příslušným orgánům.*

3. *Členské státy zajistí, aby měli tlumočníci a překladatelé povinnost zachovávat důvěrnost s ohledem na tlumočení a překlady poskytované na základě této směrnice.*

Článek 5a **Školení**

Aniž je dotčena nezávislost justice či různé justiční organizace v Evropské unii, členské státy budou po subjektech, které odpovídají za odbornou přípravu soudců, státních zástupců a justičních zaměstnanců zapojených do trestních řízení, požadovat, aby věnovaly zvláštní pozornost specifikům komunikace za pomoci tlumočnicka za účelem zajištění účinné a efektivní komunikace.

Článek 5b **Uchovávání záznamu**

Členské státy zajistí, aby v případě, že byly výsledky podezřelých či obviněných vedeny orgány činnými v trestním řízení za pomoci tlumočnicka na základě článku 2, nebo že byl dotčené osobě poskytnut ústní překlad nebo ústní shrnutí obsahu podstatných dokumentů za přítomnosti některého z uvedených orgánů na základě čl. 3 odst. 7, nebo že se dotčená osoba vzdala práva na překlad v souladu s čl. 3 odst. 7, byly tyto skutečnosti uvedeny v záznamu, za použití postupů, jimiž se řídí pořizování záznamu podle vnitrostátních právních předpisů daného členského státu.

Článek 6 **Ustanovení o zachování úrovně ochrany**

Nic v této směrnici nesmí být vykládáno tak, že omezuje práva zaručená a procesní záruky poskytované podle Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, *Listiny základních práv Evropské unie*, podle jiných příslušných ustanovení mezinárodního práva nebo podle právních předpisů kterýchkoli členských států, které stanoví vyšší úroveň ochrany, nebo že se od těchto práv a procesních záruk odchyluje.

Článek 7 **Provedení**

1. Členské státy *vedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné* pro dosažení souladu s touto směrnicí do*
2. **Členské státy předloží** Komisi znění předpisů, kterými ve svém vnitrostátním právu provádějí povinnosti, jež pro ně vyplývají z této směrnice.
3. *Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu stanoví členské státy.*

Článek 8 **Zpráva**

* Úř. věst.: vložte prosím datum 36 měsíců od zveřejnění této směrnice v Úředním věstníku.

Do ...** předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které zhodnotí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí, a případně předloží legislativní návrhy.

Článek 9
Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 10
Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V ... dne ...

za Evropský parlament

za Radu

předseda nebo předsedkyně

předseda nebo předsedkyně

** Úř. věst.: vložte prosím datum **48** měsíců od zveřejnění této směrnice v *Úředním věstníku*.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

V roce 2004 předložila Komise návrh směrnice Rady o procesních právech při trestním řízení v celé EU (KOM(2004)348) pokrývající poměrně širokou škálu otázek. Parlament tento návrh rozhodně podpořil a souhlasil s Komisí, že pokud by práva jednotlivců při vyšetřování a soudním řízení byla harmonizována, značně by to posílilo důvěru mezi členskými státy v oblasti soudní spolupráce.

Avšak vzhledem k tomu, že se členskými státy nepodařilo dosáhnout dohody, byla jednání v Radě ohledně tohoto dalekosáhlého opatření v roce 2007 ukončena. Švédské předsednictví v druhé půli roku 2009 tyto snahy oživilo prostřednictvím celkové „cestovní mapy“ (Úř. věst. C 295, 4. 12. 2009, s. 1) pro posílení procesních práv podezřelých a obviněných osob v trestním řízení, který před jediným komplexním opatřením upřednostnil přístup spočívající v postupných krocích.

Evropská rada uvítala skutečnost, že Rada přijala tuto „cestovní mapu“, jejíchž 5 navrhaných opatření spadá do oblasti návrhu z roku 2004: právo na tlumočení a překlad, právo být poučen o svých právech a obviněních („seznam práv“), právo na právní poradenství a právní pomoc, právo komunikovat s konzulárními úřady a třetími stranami, jako je zaměstnavatel, rodina či přátelé, a právo ohrožených obžalovaných osob na specifickou pomoc a záruky. Kromě výše uvedeného má být dále předložena zelená kniha o vazbě během přípravného řízení.

V svém stockholmském programu Evropská rada vybídla Komisi, aby předložila návrhy obsažené v „cestovní mapě“, a tato mapa tak mohla být v brzké době realizována, aby přezkoumala další prvky minimálních procesních práv obviněných a podezřelých osob a vyhodnotila, zda je za účelem prohlubování spolupráce v této oblasti třeba zabývat se dalšími otázkami, např. presumpcí nevin.

V červenci 2009 předložila Komise jako první opatření z balíčku „cestovní mapy“ rámcové rozhodnutí Rady (KOM(2009)338) věnované výhradně právu na tlumočení a překlad při trestním řízení. Evropský parlament byl konzultován a tato zprávodajka vypracovala příslušný návrh zprávy (2009/0101 – PR/793491 – PE 430.359v01-00), avšak k dalšímu pokroku v této věci již nedošlo z důvodu vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Vzhledem k žalostně minimalistickému přístupu k demokratickým závazkům nebyla s Evropským parlamentem konzultována ani „cestovní mapa“, ani praktické provádění rámcového rozhodnutí o jazykových právech.

Z praktických důvodů nemohla Komise předložit počáteční návrh směrnice o jazykových právech v prosinci 2009, a tento návrh byl proto předložen skupinou členských států (PE-CONS 1/10), přičemž jeho obsah odpovídal dohodě všech 27 vlád, jíž bylo dosaženo v říjnu 2009 ohledně tohoto rámcového rozhodnutí v souvislosti s tehdejšími požadavky jednomyslnosti.

Postoj zpravodajky

Trestní a soudní spolupráce v rámci EU se vyvíjí nevyváženě a skutečnost, že trestní stíhání a prosazování práva je upřednostňováno před právy obžalovaných a že neexistují pevné procesní záruky pro jednotlivce podléhající soudním systémům, kterým často špatně rozumějí, je nedostatkem, který musí být napraven.

Obnovený zájem o procesní práva je proto vítán, a ačkoli je postupný přístup jen druhou nejlepší volbou, je přece jen lepší než nepřijímat vůbec žádné kroky, a je tudíž zásadní zajistit, aby se tempo přijímání těchto opatření nezpomalovalo. Je tedy nejen nutné dokončit „cestovní mapu“, ale v blízké budoucnosti je také třeba pokračovat v přijímání opatření na budování důvěry a posílení práv, přičemž naléhavou prioritou je zaručit právo obžalovaných cizích státních příslušníků požádat na nediskriminačním základě o propuštění na kauci. Všechny návrhy obsažené v „cestovní mapě“ by měly být předloženy co nejdříve, protože jednotlivá procesní práva spolu úzce souvisejí. Například právo na účinný překlad a tlumočení může být narušeno nedostatkem informací o právech nebo nedostupností urychleně poskytovaného či bezplatného právního poradenství. Veškeré dodatečné výdaje, které pro členské státy ze směrnice vyplynou, jsou nezbytným nákladem na zajištění spravedlivých rozsudků a vyvarování se justičním omylům a budou přinejmenším vyváženy menším počtem nákladných odvolání a průtahů. Jakékoli usnesení o osvědčených postupech, které by mohlo být přijato společně se směrnicí, by mělo obsahovat důrazná praktická opatření, která by posílila výkon práv, jež tato směrnice stanoví.

Dodržování standardů stanovených evropskou úmluvou o lidských právech podmiňuje vzájemnou důvěru, na níž závisí vzájemné uznávání v soudních věcech v rámci EU. Tyto normy jsou minimem, které musí splňovat všechny členské státy EU. Práva obsažená v této směrnici jsou tedy založena na článku 5 (o právu na svobodu a osobní bezpečnost) a článku 6 (o právu na spravedlivý proces) této úmluvy. Ačkoli existují situace, na které se vztahuje článek 5, nikoli však toto opatření EU, například zadržování z důvodu duševní nemoci, je vhodné úmluvu citovat. Článek 5 poskytuje právo nebýt zadržován, kromě případů, kdy se tak stane „v souladu s řízením stanoveným zákonem“, a rozsah jeho působnosti je tedy širší než jen soudní řízení. To se odráží v uplatňování této směrnice na výsledky v rámci přípravného řízení.

Jelikož má EU za cíl vytvořit jednotný prostor práva, v němž budou platit společná pravidla a probíhat intenzivní spolupráce, musí směrnice a budoucí související nástroje nejen dodržovat EÚLP, ale také na ní dále budovat v souladu s Listinou základních práv EU, s cílem stanovit normy EU pro ochranu podezřelých a obžalovaných na vyšší úrovni.

Tato zpráva mění návrh členských států v několika směrech, mezi něž patří:

- odkaz na Listinu základních práv EU a na EÚLP,
- skutečnost, že práva podezřelého se uplatní nejen v okamžiku výsledku nebo zadržení, ale již v okamžiku, kdy se daná osoba o podezření dozví, a to i v případě, že o tom nebyla informována příslušnými orgány,
- rozšíření práv tak, aby se vztahovala na všechny fáze řízení, včetně vynášení rozsudku, odvolání a zadržování až do konečného ukončení trestního řízení,
- upřesnění, že podezřelý by měl být o svých právech informován písemně,

- rozšíření poskytování pomoci, které by umožnilo kompenzovat nedostatečné jazykové znalosti všech osob s fyzickým nebo mentálním postižením,
- tlumočení komunikace mezi podezřelým a jeho obhájcem a překlad právního poradenství,
- požadavek, aby se překlad vztahoval na všechny podstatné dokumenty související s případem,
- požadavek, aby odvolání bylo směřováno k soudnímu orgánu, a zavedení mechanismu pro stížnosti,
- přidání ustanovení o odborné přípravě, kvalifikaci a registraci tlumočnicků a překladatelů,
- přidání dalších záruk týkajících se záznamu překladu či tlumočení, poskytnutí dostatečného času a přiměřených nástrojů a zavedení procesních lhůt zohledňujících nároky tlumočení a překladu.

POSTUP

Název	Právo na tlumočení a překlad při trestním řízení	
Referenční údaje	00001/2010 – C7-0005/2010 – 2010/0801(COD)	
Příslušný výbor Datum oznámení na zasedání	LIBE 8.2.2010	
Výbor(y) požádaný(é) o stanovisko Datum oznámení na zasedání	JURI 8.2.2010	
Nezaujaté stanovisko Datum rozhodnutí	JURI 8.3.2010	
Zpravodaj(ové) Datum jmenování	Baroness Sarah Ludford 26.1.2010	
Projednání ve výboru	17.3.2010	10.6.2010
Datum přijetí	10.6.2010	
Výsledek závěrečného hlasování	+: 38	-: 1
	0: 0	
Členové přítomní při závěrečném hlasování	Jan Philipp Albrecht, Sonia Alfano, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Carlos Coelho, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Nuno Melo, Claude Moraes, Carmen Romero López, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Rui Tavares, Axel Voss, Tatjana Ždanoka	
Náhradník(ci) přítomný(i) při závěrečném hlasování	Edit Bauer, Andrew Henry William Brons, Anna Maria Corazza Bildt, Ioan Enciu, Ana Gomes, Stanimir Ilchev, Mariya Nedelcheva, Zuzana Roithová, Ernst Strasser, Kyriacos Triantaphyllides, Rainer Wieland, Cecilia Wikström	
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při závěrečném hlasování	George Lyon, Diana Wallis	
Datum předložení	11.6.2010	